

A liberati sumus, & resurrectionem corporum nostrorum in extremo die virtute ipsius futurum expectamus.

Notam mihi facies semitam vitæ.] 1. Primùm illud obserua, quòd cùm de vita cœlesti & æterna loquatur, sine vlla specificatione simpliciter eam *vitam* vocat. Admonemur, futuram & æternam vitam solam esse dignam quæ vita vocetur. Hæc præfens enim, si penitus introspeciat, & cum futura illa conferatur, vmbra potius vitæ quàm vita dicenda est. Quàm sunt igitur dementes, qui propter inanem ac transitoriam vitæ vmbra, veram vitam negligunt. 2. Deinde in eo quòd dicit: *Notam mihi facies semitam vitæ*: considerandum est, viam vitæ sic esse mortalibus occlusam & absconditam, vt nemini pateat. Hoc erat, quòd viam ligni vitæ Deus, adhibitis Cherubim & flammeo gladio, ne ad hanc accessus esset Adamo, vt viueret in sempiternum, occlusit, & inaccessam reddidit: Gen. 3.

OBS. 6.

3. Tertiò. Videmus hoc versu, vni Christo reuelatam & monstratam esse viam vitæ: quod nihil est aliud, quàm Christum esse eum qui mortis & inferorum fregerit imperium, atq; ita factus sit autor vitæ per obedientiam ac mortem crucis, sicut Adam factus fuerat autor moris per inobedientiam ac transgressionem D. præcepti. Vide Roman. 5. Hinc sunt illa Ioan. 6. Ego sum panis vitæ. Ioan. 11. Ego sum resurrectio & vita. Ioan. 14. Ego sum via, veritas & vita. Et 2. Tim. 1. Destruxit mortem, & manifestauit vitam & incorruptionem. Et 1. Ioan. 1. Et vita manifestata est. Et Apocal. 2. Vincti dabo edere de ligno vitæ, quod est in medio paradisi.

Satietalem lætitiarum cum vultu tuo.] 1. Primùm illud obseruemus, quòd plenam & perfectam lætitiã adscribit vultui: id est, visioni Dei. Et in hac quidem vita lætantur pij, faciem Dei patris in Christo illius imagine contemplantes: verùm ea contemplatio, quoniam perfecta non est, sed fide constat, non specie, non potest satietalem istam lætitiarum conferre, quam in futuro, videntes Deum facie ad faciem, consequemur. 2. Deinde videmus hinc Christum passionis tempore proposuisse sibi gaudium, quod habiturus erat in conspectu Dei patris, atque huius respectu sustinuisse crucem: cuius nos exemplo Paulus Ebr. 12. ad tolerantiam crucis hortatur, dicens: Per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes ad autorem fidei, & consummatorem Iesum: qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, & confusione contempta sedet à dextris Dei. 3. Tertiò, notandum est, quòd non determinat lætitiarum istarum vel quantitatem, vel numerum, vel speciẽ, sed simpliciter vocat eas *lætitiã*, easq; plenas & integras. Sic Christus Matth. 5. discipulos consolari volens, dicit: Gaudete in illo die: & exultate: multa est enim merces vestra in cœlo. Non exprimit mercedis huius quantitatem, vel speciẽ, sed vocat eam *multam*. Tanta est futurarum lætitiarum felicitas & copia, vt definiri nequeat. Sic Paulus dicit: Oculis non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit. 4. Quartò, & illud notemus quòd dicit: *Cum vultu tuo*. Imago ac typus quidam huius rei præcessit in Salomone, de quo 2. Paralip. 9. legimus, quòd cuncti reges terræ (& 1. Reg. 10. omnis terra) faciem illius videre gestierint. Et quòd regina Saba, conspecta illius gloria obtupuerit, ac dixerit: Beati viri tui, & beati serui tui, qui stant hic coram te semper, & audiunt sapientiam tuam. Non sunt hæc propter Salomonem tantum scripta, sicuti nec facta, sed exemplar quoq; propositum est rerum cœlestium & futurarum in regno Patris nostri. Ex figura veritas consideretur. Vide infra Psalm 42. quanto cum desiderio David tabernaculum Dei intrare, & faciem illius: id est, arcam testamenti videre, cùm in exilio esset, cupiuerit. Si tantum erat viro Dei absentis arcæ desiderium, quantum debet nobis esse ipsius faciei, quam in cœlestibus sine fine videbimus? Non possum hinc non detestari temeritatem eorum, qui fidelium infantes ante baptismum mortuos, non quidem inferno adiudicarunt: hac tamen lætitiã vultus Dei, quantum in ipsis est, priuarunt. An non hoc ipsum est inferno tradere conspectu Dei priuare? Legissent saltem Bernhardum, qui disertè dicit: Non priuatio, sed contemptus baptismi damnat.

OBS. 7.

In hoc seculo nusquam est lætitiã salutaris.

Delectationes in dextera tua vsq; in seculum.] Principiò, illud expende, quàm scitè dexterae Dei Propheta recordetur hoc loco, cum de Christo vaticinatur: imò ipsam Christi personam induit. Erat enim sessurus à dextris Dei. 2. Deinde obseruandum est, quomodo vtrinq; lætitiã mentionem faciat, cùm supra versu octauo, & nono, dicens: Posui Dominum in conspectu meo semper, quoniã à dextris est mihi ne mouear. Propter hoc lætatum est cor meum, &c. tum hoc versu, quo vultui ac dexterae Dei satietalem lætitiarum & delectationes æternas adscribit. Admonemur hinc, omnem lætitiã causam pijs esse ex præsentia Dei, tam in præsentia hac, quàm futura vita: in præsentia, quòd ipse à dextris eorum est: in futura, quòd illi ab ipsius dextera stabunt.

OBS. 8.

PSALMVS XVII.

ORATIO DAVIDIS.

Psalmi huius epigrapha nihil habet, vnde argumētũ illius colligi possit, nisi duo hæc: primùm, quòd sit oratio: deinde, quòd Davidis sit oratio. Ebraeorum quidam putant, hoc Psalmo orasse Dauidem, pro remittendo sibi peccato Bathsaba, ne propter illud indicaretur à Domino. Verùm nihil huius potest colligi ex ipso Psalmo. Alij tam ex iudæis, quàm nostris, dicunt esse orationẽ Dauidis contra ipsius inimicos, quæ mihi sententia placet: sic tamen, vt peculiariter contra Saulis improbitatem orari intelligamus, sicut facillè liquet ex Psalmis consimilibus, 7. 55. 56. 57. 58. 59. in quibus ferè eadem habentur. deinde ex versibus quoque 12. & 13. quibus præcipuum aliquem perstringi, ac leoni comparari videmus. Et Græca quædam scholia sic habent διωξέμεν & ὕνδ τῶ σαδν, καὶ πᾶντοδανὰς ὑπὸ βλάσ τῶν ἐδωρ ἐδὲρ ἐς ἰπποείαφ λαχῆ. Est itaque hic Psalmus oratio Davidis, persecutione Saulis adstricti, qua causam suam Deo tanquam iusto iudici supplex, & non sine miserabili eiulatu commendat: vt solent qui iniuria à potentioribus